

บทที่ 3

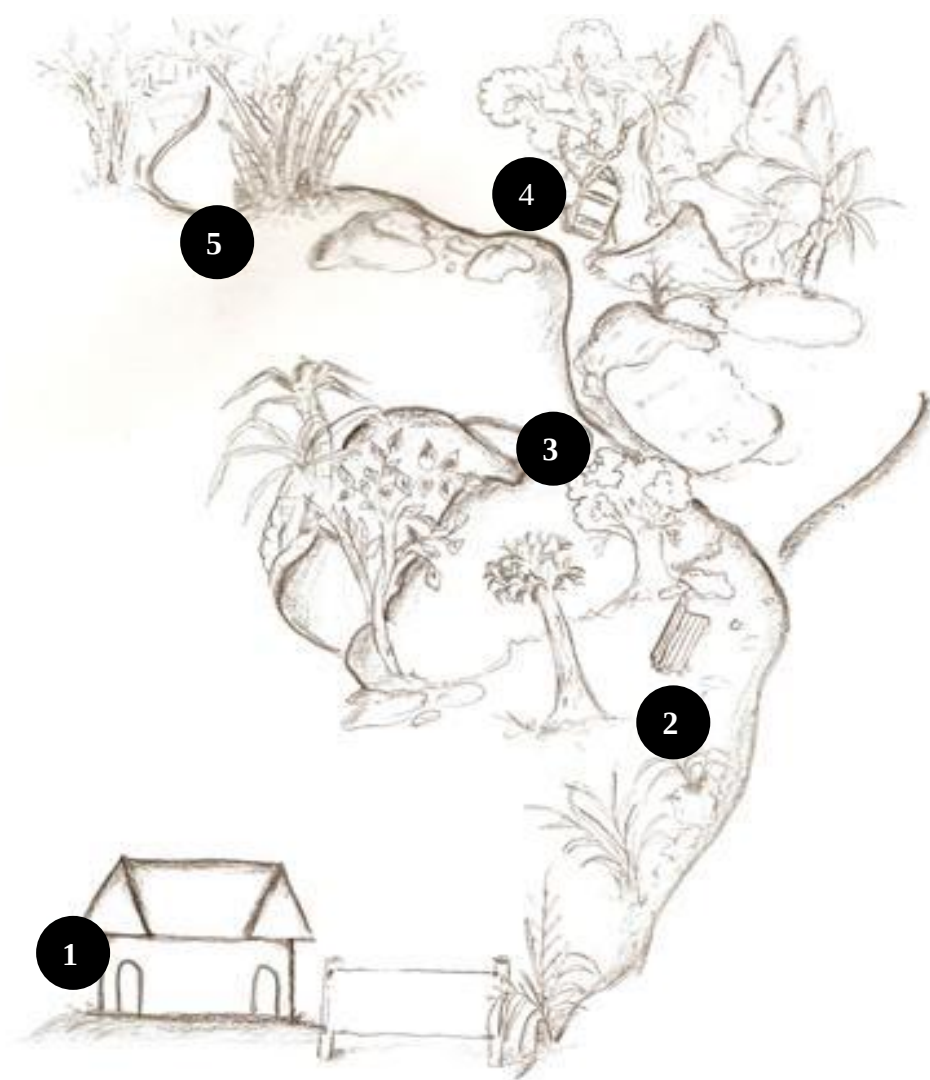
วิธีดำเนินงานวิจัย

วัสดุอุปกรณ์

1. หนังสือคู่มือการดูผีเสื้อของ เกรียงไกร สุวรรณภักดี และ จารุจินต์ นภิตะภักดิ์ (2544)
2. หนังสือ Field Guide to the Butterfly of Thailand ของบุญส่ง เลชะกุล และ อรุณ สำราญกิจ
3. กล้องถ่ายรูปแบบปรับระยะโฟกัส
4. ไม้บรรทัด
5. สมุดบันทึก ดินสอ
6. แว่นขยาย
7. สวิงปากกว้าง
8. ขวดยาสลบ
9. เข็มหมุด
10. ชุดสตัปผีเสื้อ

พื้นที่ศึกษา

ทำการศึกษาโดยใช้เส้นทางศึกษาธรรมชาติทางขึ้นเขาชอนเคือ เริ่มตั้งแต่บริเวณจุดบริการนักท่องเที่ยวจนถึงบริเวณอุ้งวิมานลอยซึ่งเส้นทางดังกล่าวทางวนอุทยานได้อนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าชมโดยไม่ต้องอนุญาตล่วงหน้า ในเส้นทางศึกษาธรรมชาติแห่งนี้มีระยะทางไม่ไกลมาก ซึ่งเป็นเส้นทางที่ไม่ไกลมากนัก ได้มีการกำหนดเส้นทางเดินไว้จำนวน 5 จุด ซึ่งในแต่ละจุดจะมีสภาพที่แตกต่างกันออกไปอย่างชัดเจน คือจะเป็นที่ราบเชิงเขา และตามทางเดินศึกษาธรรมชาติสภาพป่าจะเป็นเขาหินปูนมีต้นไม้จำพวก จันทน์ สลัดได มะยมผา ขึ้นอยู่อย่างหนาแน่น และต่อจากบริเวณนี้ก็จะเป็นทุ่งหญ้าและป่าไผ่มีลักษณะเป็นลานกว้างและโล่งไม่มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นในบริเวณนี้

ภาพที่ 44 แผนที่แสดงเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเริ่มจากจุดบริการนักท่องเที่ยวและจุดต่าง ๆ

จุดที่ 1. จุดบริการนักท่องเที่ยว

จุดที่ 2. จุดพักริมทาง

จุดที่ 3. แหล่งน้ำธรรมชาติ

จุดที่ 4. คอยคุณหมิง

จุดที่ 5. ทุ่งวิมานลอย

วิธีการ

1. การสำรวจผีเสื้อกลางวันในออร์เดอร์เลปิโดฟเทอรา เริ่มทำการสำรวจตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2550 ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2551 โดยกำหนดเส้นทางเดินในการศึกษา เพื่อเก็บข้อมูลของผีเสื้อกลางวันโดยใช้เส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติเริ่มตั้งแต่จุดบริการนักท่องเที่ยวจนถึงอุ้งวิมานลอย กำหนดจุดที่จะศึกษาไว้ทั้งหมด 5 จุด (ภาพที่ 44) ประกอบด้วยสภาพป่าที่แตกต่างกัน โดยจุดที่ 1 เป็นจุดบริการนักท่องเที่ยว ลักษณะเป็นที่ราบมีสนามหญ้าและดอกไม้้นานาชนิด จุดที่ 2 จุดพักริมทาง เป็นเชิงเขามีลักษณะสูงชัน จุดที่ 3 แหล่งน้ำธรรมชาติ เป็นแอ่งน้ำขนาดเล็กที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ จุดที่ 4 คอยคุณหมิง ลักษณะเป็นภูเขาหินที่มีหินแหลมคมและมีความสูง จุดที่ 5 อุ้งวิมานลอย ลักษณะเป็นกอไผ่และทุ่งหญ้าโล่ง ในการสำรวจข้อมูลจะหลีกเลี่ยงวันที่มีฝนตกหรือวันที่มีท้องฟ้ามีครึ้มและวันที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ซึ่งระยะเวลาในการที่จะทำการสำรวจผีเสื้อกลางวันจะอยู่ในช่วงเวลาประมาณ 9.00 -14.00 นาฬิกา ในการสำรวจจะทำเก็บข้อมูลทุกเดือน ๆ ละ 2 วัน โดยการสำรวจใน 1 วันจะเดินสำรวจครบทั้ง 5 จุด และใช้เวลาในการเดินประมาณ 5 ชั่วโมง เดินด้วยความเร็วที่คงที่และสม่ำเสมอ ในการจับผีเสื้อจะใช้สวิงปากกว้าง 2 อัน เพื่อจับผีเสื้อที่อยู่ในแนวเส้นทางทั้งซ้ายและขวา เมื่อได้ผีเสื้อก็นำมาทำการสลับ วัดขนาดปีก ถ่ายภาพ จดบันทึกชื่อชนิด สกุลและจำนวนของผีเสื้อ รวมถึงเวลาและจุดที่พบและปล่อยผีเสื้อคืนสู่ธรรมชาติ

2. การจำแนกชนิดผีเสื้อกลางวันจำแนกโดยลักษณะภายนอก คือลักษณะลวดลายสีสันของปีกผีเสื้อ ขนาดของผีเสื้อ โดยใช้คู่มือของ เกรียงไกร สุวรรณภักดี และ จารุจินต์ นภิตะภักฏ (2544) และหนังสือ Field Guide to the Butterfly of Thailand ของบุญส่ง เลขะกุล, อรุณ ตำรวจกิจและคณะ (1977) ในการจำแนกวงศ์และชนิดของผีเสื้อ จะทำการถ่ายภาพและวัดขนาดของปีกผีเสื้อ โดยวัดปีกคู่หน้าจากปลายด้านหนึ่งไปยังปลายอีกด้านหนึ่งเมื่อผีเสื้อนั้นกางปีกออก จดบันทึกจุดที่พบ เวลา จำนวนเพื่อนำมาจำแนกชนิดต่อไป สำหรับผีเสื้อที่ไม่สามารถจำแนกชนิดได้ในขณะที่เดินสำรวจในพื้นที่นั้นก็จะทำตามวิธีที่กล่าวมาข้างต้น และจดบันทึกเป็น Sp.1, Sp.2 ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความหลากหลายชนิด (Species Richness) โดยใช้ลักษณะทางสัณฐานวิทยาของผีเสื้อซึ่งสามารถแยกได้จาก รูปร่างของปีก ลวดลาย สี ขนาด ซึ่งในแต่ละวงศ์จะมีความแตกต่างกัน